

Якщо ви знаєте, що ваша дитина когось цькує.

Психологи зауважують, що дитині, яка булить інших, увага та допомога потрібна не менше, ніж тій, яка страждає від булінгу.

ВІДВЕРТО ПОГОВОРІТЬ з нею про те, що відбувається, **З'ЯСУЙТЕ** як вона ставиться до своїх дій і як реагують інші діти. Уважно вислухайте і зосередьтеся на пошуці фактів, а не на своїх припущеннях.

НЕ ПРЕМЕНШУЙТЕ СЕРЙОЗНІСТЬ СИТУАЦІЇ. Ретельно поясніть, які дії ви вважаєте *переслідуванням* інших. До них відносяться: **цькування, образливі прізвиська, загрози фізичного насильства, залякування, висміювання, коментарі з сексуальним підтекстом, бойкот** іншої дитини або **підбурювання до ігнорування, плітки, публічні приниження, штовхання, плювки, псування особистих речей, принизливі висловлювання або жести.**

Спокійно **ПОЯСНІТЬ ДИТИНІ, ЩО ЇЇ ПОВЕДІНКА МОЖЕ ЗАВДАТИ ШКОДИ** не тільки жертві, а й усім оточуючим. І щодалі це заходитиме, тим гірше булінг впливатиме на всіх учасників.

ДАЙТЕ ЗРОЗУМІТИ дитині, що **АГРЕСИВНА ПОВЕДІНКА Є ДУЖЕ СЕРЙОЗНОЮ ПРОБЛЕМОЮ** і ви не будете терпіти це в майбутньому. Чітко і наполегливо, але без гніву, попросіть

дитину зупинити насильство. Скажіть дитині, що їй потрібна допомога, а тому ви тимчасово триматимете зв'язок з учителями, щоб упевнитись — дитина намагається змінити ситуацію.

ЗАГРОЗИ І ПОКАРАННЯ НЕ СПРАЦЮЮТЬ. Можливо, на якийсь час це припинить булінг, та в перспективі це може тільки посилити агресію і невдоволення. Буде зайвим концентрувати увагу на відчуттях дитини, яку булять. Той, хто виявляє агресію, як правило відсторонюється від почуттів іншої людини.

Пам'ятайте, що **АГРЕСИВНА ПОВЕДІНКА ТА ПРОЯВИ НАСИЛЬСТВА МОЖУТЬ ВКАЗУВАТИ НА ЕМОЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ДИТИНИ ТА РОЗЛАДИ ПОВЕДІНКИ.** Якщо не можете впоратися з проблемою самостійно, залучайте інших спеціалістів.

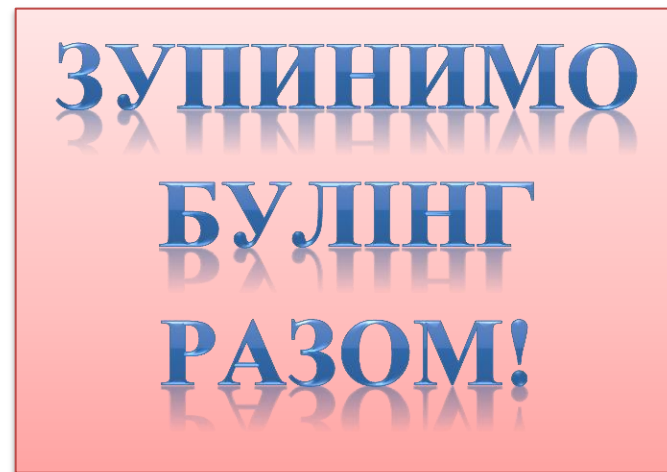
ПОКАРАННЯ ЗА ЦЬКУВАННЯ
Доведений випадок булінгу тягне штраф від 850 грн. до 1700 грн. або громадські роботи від 20 до 40 годин – **якщо цькували вперше.**

І від 1700 грн. до 3400 грн. або громадські роботи від 40 до 60 годин, **якщо дії вчинили повторно або знущалась група осіб.**

Якщо ці дії вчиняли малолітні або неповнолітні від 14 до 16 років, штраф заплатять батьки або особи, які їх замінюють.

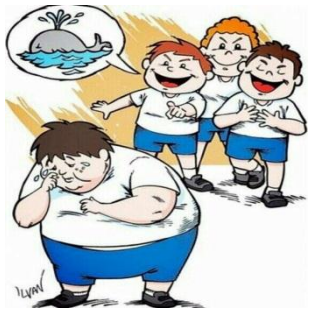
**КЗ «Березівський навчально-реабілітаційний центр»
Житомирської обласної ради**

Буклет-пам'ятка для батьків

«Байдужість – це найвища жорстокість»

М. Уїлсон

Що таке булінг?

Булінг – це агресивна і вкрай неприємна поведінка однієї дитини або групи дітей по відношенню до іншої дитини, що супроводжується постійним фізичним та (або) психологічним впливом.

Види булінгу:

- фізичний;
- психологічний;
- економічний;
- сексуальний.

Кібербулінг – це жорстокі дії з метою дошкулити, нашкодити, принизити дитину, в яких використовуються інформаційно-комунікаційні засоби: мобільні телефони, електронна пошта, соціальні мережі тощо.

Форми булінгу можуть бути різними:

- систематичні кепкування з будь-якого приводу (від національності до зовнішнього вигляду дитини);
- здирство;
- фізичні і психічні приниження;
- різного виду знущання;
- бойкот та ігнорування;
- псування особистих речей та ін.

В ситуації булінгу завжди беруть участь три сторони: той, хто переслідує, той, кого переслідують та ті, хто спостерігають.

Слід пам'ятати, що сьогодні ти – спостерігач, а завтра – жертва.

Ознаки того, що дитину цькують:

- відмова іти до місця навчання з різних причин – «не хочу, не цікаво, не бачу сенсу...»;
- відсутність контакту з однолітками: немає друзів, зідзвонювань, не ведеться переписка у соцмережах;
- психосоматичні ознаки: часті хвороби, наприклад, ломота в тілі, болі в животі, вірусні інфекції;
- обмальовані руки або специфічні малюнки на полях у зошиті.

Наслідки булінгу

Наслідки булінгу можуть бути різні. Найчастіше – це замкнутість. У таких дітей руйнується віра у соціум, вони насторожені, тривожні. Але найбільший страх – це підліткові суїцидальні думки.

Що робити батькам?

Швидка та доречна реакція дорослих (батьків і вчителів) на ситуацію булінгу повертає дітям відчуття безпеки та захищеності, демонструє, що насилля не прийнятне.

ПОЯСНИТИ ДИТИНІ, що таке булінг, які саме дії є насиллям і чому їх необхідно припинити. Розповісти на що інші люди мають право, а на що не мають.

СТРАТЕГІЯ ЗАХИСТУ. Спершу дізнатися у дитини, що вона думає про існуючу ситуацію, і підтримати її. Якщо вона не зможе впоратися, тоді йти до учбового закладу.

З юридичної точки зору ви **НЕ МОЖЕТЕ ПРИЙТИ І ПОГОВОРТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО З ДИТИНОЮ, ЯКА ОБРАЖАЄ** вашу. Це можна ініціювати лише через навчальний заклад. Інакше можна отримати судовий позов за залякування чужої дитини.

СПІЛКУЙТЕСЯ З ДІТЬМИ. ПРИСЛУХАЙТЕСЯ ДО НИХ. ЗНАЙТЕ ЇХНІ ДРУЗІВ, ЗАПИТУЙТЕ ПРО НАВЧАННЯ, РОЗУМІЙТЕ ЇХНІ ПРОБЛЕМИ.